

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
Posudek oponentky

Předložila studentka: Kristina Hrušková
Název: Environmentální výchova ve volnočasových aktivitách
Oponentka: Dagmar Říhová, KBES PedF UK

1. CÍLE A HYPOTÉZY

Cílem předložené práce bylo ukázat vliv působení výrazných osobností v dětských oddílech na budoucí osud těchto dětí ve vztahu k environmentální výchově. Vytčený cíl byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Práce je rozdělena na dvě části. V první autorka seznamuje čtenáře s vlivem zájmových dětských skupin na vztah dětí k přírodě a environmentalistice, ve druhé se věnuje dokumentaci vlivu výrazných osobností vedoucích zájmových kroužků na vztah k tématu na příkladu dětského vodáckého oddílu při DDM Praha 4. První část je tedy rešeršní, druhá prezentuje výsledky vlastního výzkumu. Teze je doplněna obrazovou přílohou dokumentující některé z výprav zkoumaného TOM.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Práce obsahuje všechny předepsané náležitosti a je velmi pěkně upravena.

Seznam literatury čítá 25 zdrojů, přibližně polovina z nich jsou internetové stránky. Část odkazů na tyto zdroje je v textu práce špatně uváděna (Zelený kruh, Liga lesní moudrosti, Lesy Praha; částečně Junák; citace Moldana uvedená v textu v seznamu zcela chybí); u některých literárních citací v textu chybí uvedení spoluautorů (Hájek 2011, Matoušek 2011, Kopřiva – zde je chybně i rok; ač je Strejčková *editorkou sborníku*, v textu a v seznamu by měla být uvedena jako *autorka*). Zelený kruh je v textu (str. 21) napsán chybně.

Několikráté použití sekundárních citací (resp. exploatace jediného souhrnného zdroje bez pokusu o získání zdrojů původních (Seifert ex Máchal 2000; Pávková ex Hájek 2011 (str. 24 a 25)) nepovažují za vhodné. Autorka tyto zdroje neuvádí způsobem charakteristickým pro sekundární citace, takže na první pohled není zřejmé, že se jedná o přejatou informaci. Přesto s sebou takovéto přejímání informací nese stejná rizika jako „klasická“ sekundární citace. Nedomnívám se, že by tyto zdroje byly nedosažitelné. Např. knihu profesora Seiferta *Přírodou a životem k čistému lidství* (1920) adeptce zapůjčí k nahlédnutí ve studovně NK.

Jazyková úroveň práce je ambivalentní. V textu se nevyskytují pravopisné chyby (až na konzistentně chybné psaní slovesa *vyplývat*, časového udání *dosud* a chybné užití pojmu *řebříček* (str. 23 a 26)) ani překlepy. Autorka však nadužívá větné čárky a vytváří dlouhá souvětí se složitými konstrukcemi a častými vsuvkami. Textu je tak na mnoha místech obtížné porozumět, na několika místech jsou čárky navíc užity chybně. Celkově to vede ke špatné čitelnosti a potřebám mezi čtením dělat přestávky. Nepříjemně působí také používání obecných názvů institucí či disciplín (dům dětí a mládeže, klub mladých ochránců přírody, environmentalistika atd.) s velkým písmenem na začátku pojmenování ve chvíli, kdy není myšlena žádná konkrétní instituce ani iniciativa (např. str. 11, 15).

4. KOMENTÁŘ OPONENTKY

Práce Kristiny Hruškové při prvním čtení působí úpravným a pěkným dojmem, obě části jsou napsány konzistentně a jediným výraznějším problémem je nadužívání větných čárek. Když se ale čtenář po dočtení práce zamyslí, uvědomí si nedostatky mnohem závažnější.

Ač se práce nazývá *Environmentální výchova ve volnočasových aktivitách*, jedná se spíše o případovou studii zaměřenou na kroužek jediný – oddíl vodní turistiky při DDM na Praze 4. A ještě mnohem více je to tribut paní Evě Mrázkové, zakladatelce a dlouholeté velitelce tohoto oddílu.

Ze struktury bakalářské práce je evidentní, že Kristina provedla vlastní výzkum formou dotazníkového šetření. Jednalo se o rozeslání e-mailu s pěti základními otázkami bývalým členům oddílu. Celý

dotazník v téže formě, v jaké byl skutečně rozeslán respondentům, však k práci přiložen není. A mě, protože jsem loni také prováděla dotazníkové šetření podobného typu, by právě zajímalo, jak zní průvodní text u jiných výzkumníků! Nejsem ignorant: výzkumné otázky jsou vypsány na str. 37; jde mi však o celkové vyznění e-mailu. Z vlastní zkušenosti vím, jak velmi důležitá je precizní formulace úvodu žádosti jakéhokoliv typu!

Dále mi v práci schází primární data. V textu výzkumné části je zmíněno, že prezentované závěry vznikly na základě odpovědí 18 respondentů. Nikde ale není ani náznakem představena struktura tohoto souboru. Jednalo se o „děti“ z prvních dvou generací oddílu nebo byli respondenti vybráni průřezově za 40 let fungování kroužku? Odpovídaly především ženy nebo naopak převažovali muži?

Neprůhledná je nejen skupina respondentů, ale také vlastní odpovědi na otázky. Velmi mi chybí, že autorka se nepokusila alespoň o bazální shrnutí (základní popisnou statistiku) zjištěného. Práce je totiž napsána v absolutně pozitivním duchu, tak silném, až mám pocit, že jakoukoliv i jen neutrální reakci na některou z výzkumných otázek autorka teze jednoduše nebrala v potaz. A pokud vůbec žádné reakce nebyly ani neutrální či mírně negativní, proč k práci nejsou jako přílohy přiloženy doslovné odpovědi? Respondentů bylo jen osmnáct a tribut by tak byl naprosto dokonalý.

Oželela bych obrázky z výletů na Slovensko (byť jsou velmi inspirativní) a mnohem více bych uvítala přiložené odpovědi respondentů nebo alespoň jejich krátké shrnutí; a také strukturu výzkumného souboru. Odpovědi prvních dvou generací se – dle toho, co jsem se v práci dočetla – mohou odlišovat od odpovědí pozdějších účastníků...

I přes uvedené nedostatky práci hodnotím pozitivně a doporučuji ji k obhajobě.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

Proč jste se v práci věnovala výzkumu pouze jediného zájmového kroužku?

Jak vypadala struktura souboru respondentů (pohlaví, věk, délka členství v oddíle)?

Proč jste k práci nepřiložila jednotlivé odpovědi respondentů nebo alespoň jejich všeobecné shrnutí?

6. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 21. dubna 2015

.....
Dagmar Říhová

PS.: Čtenáři posudku si jistě povšimli, že i já vytvářím dlouhé věty se složitou konstrukcí. Mimo vsuvek oddělených čárkami používám navíc hojně středník, pomlčky a závorky. Všechna tato interpunkční znaménka lze využít i při oddělování vsuvek od zbytku věty a text je pak srozumitelnější a méně homogenní.